

15.6.2022

Maankäyttö- ja ympäristöpolitiikka

Hyväksytty johtoryhmän kokouksessa 15.6.2022. Politiikka päivitetään sovitettuna Johtamisen periaatteiden hyväksynnän aikatauluun.

Sisällysluettelo

1	Johdanto	1
2	Maankäytön suunnittelu, johtoalueiden käyttöoikeudet ja maanhankinta	2
3	Voimajohdot	3
3.1	Suunnittelu	3
3.2	Rakentaminen.....	3
3.3	Kunnossapito ja johtoalueet	3
4	Sähköasemat ja varavoimalaitokset	4
4.1	Suunnittelu	4
4.2	Rakentaminen.....	4
4.3	Kunnossapito	4
5	Materiaalikierrätys	5
6	Vuoropuhelu ja tiedottaminen	5

1 Johdanto

Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain mukaisesti. Vastuullamme on yli 14 000 kilometriä voimajohtoja ja reilut sata sähköasemaa sekä useita varavoimalaitoksia. Yhtiön tehtävänä on turvata kustannustehokkaasti yhteiskunnan varma sähkö kaikissa tilanteissa sekä edistää tulevaisuuden puhdasta ja markkinaehtoista sähköjärjestelmää.

Fingrid on toimintaperiaatteissaan sitoutunut vastuullisiin ja eettisiin toimintatapoihin kestävän kehityksen edistämiseksi. Varovaisuusperiaate ympäristöasioissa sisältyy toimintaperiaatteisiimme ja YK:n Global Compact -aloitteeseen, johon Fingrid on sitoutunut. Toimintaperiaatteemme sisältävät myös ihmisoikeussitoumuksemme.

Rakennamme ja ylläpidämme sähkönsiirron kantaverkkoa pitkäjänteisesti puhtaan sähköjärjestelmän tarpeisiin. Sähköjärjestelmä on suuren muutoksen alla ja ilmastonmuutoksen hillinnän keskiössä. Uuden päästöttömän sähköntuotannon liittäminen sähköjärjestelmään edellyttää kantaverkon vahvistamista.

Tunnistamme toimintamme kielteiset vaikutukset ilmastoon ja ympäristöön ja vähennämme niitä tämän maankäyttö- ja ympäristöpolitiikkamme mukaisesti. Fingridin toiminnalla on kuitenkin myös merkittävä myönteinen ilmastovaikutus ja hiilikädenjälki, kun vahvistamme kantaverkkoa puhtaan sähköntuotannon tarpeisiin ja Suomen hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamiseksi. Samalla pienenee sähkönsiirrossamme syntyvien häviöiden hiilijalanjälki.

Ilmastotavoitteiden lisäksi edistämme voimajohtoalueiden luonnon monimuotoisuutta ja voimajohtoalueiden turvallista hyödyntämistä ihmisten ja luonnon hyväksi. Tiedostamme

15.6.2022

vastuumme ja kehitämme käytäntöjämme vieraslajien leviämisen rajoittamiseksi omassa toiminnassamme. Kehitämme myös uusia ratkaisuja materiaalien kierrätyksessä ja hyötykäytössä.

Vastuullinen toimintatapa maankäyttö- ja ympäristöasioissa on osa jokaisen fingridiläisen päivittäistä työtä. Olemme edelläkävijä kantaverkon elinkaaren hallinnassa ja otamme maankäyttö- ja ympäristövaikutukset huomioon suunnittelu-, rakentamis-, käyttö- ja kunnossapitotoiminnassamme sekä purettaessa vanhaa kantaverkkoa. Kehitämme ympäristönäkökohtien huomioimista hankinnoissamme ja tavoittelemme energiatehokkuutta kaikessa toiminnassamme.

Toimintamallimme perustuu vahvaan tilaajaosaamiseen, sillä rakentaminen ja kunnossapito on ulkoistettu palvelutoimittajille ja urakoitsijoille. Sitoutamme palvelutoimittajamme ja urakoitsijamme vastuulliseen toimintatapaamme sopimusehtojen ja vaatimusten sekä koulutuksen ja auditointien avulla.

Arvioimme toimintaamme ja kehitämme toimintatapojamme jatkuvasti. Seuraamme alan lainsäädännön kehitystä ja pyrimme aktiivisesti osallistumaan keskeisen toimintaamme vaikuttavan lainsäädännön kehittämiseen. Edistämme ja teemme kantaverkon maankäyttö- ja ympäristövaikutuksiin liittyvää tutkimus- ja kehitystoimintaa, mukaan lukien sähkö- ja magneettikenttien mahdolliset terveysvaikutukset.

2 Maankäytön suunnittelu, johtoalueiden käyttöoikeudet ja maanhankinta

Osallistumme aktiivisesti maankäytön suunnitteluun sekä annamme eri kaavatasoja koskevia lausuntoja. Näin varmistetaan kantaverkon kehittämiseksi tarvittavien maankäyttövarausten ja niihin liittyvien lähiympäristön vaikutusten arviointi. Lisäksi ohjaamme kantaverkon läheisyydessä tapahtuvaa yhdyskuntasuunnittelua ja -rakentamista antamalla turvallisuusohjeita ja maankäytön rajoituksia sisältäviä lausuntoja.

Voimajohdon rakentamisen, käytön ja kunnossapidon mahdollistamiseksi lunastamme käyttöoikeuden voimajohtoalueeseen. Voimajohtoalueen maapohja ja puusto säilyvät maanomistajien omistuksessa. Yhteistyö voimajohtoalueen maanomistajien ja naapuruston kanssa on Fingridille tärkeää.

Uusien voimajohtoalueiden käyttöoikeuksien lunastusmenettelyssä ensisijainen tavoitteemme on neuvotella maanomistajien kanssa ja saada etukäteen suostumus voimajohtoreitille. Johtoja uusittaessa käyttöoikeudet päivitetään ajan tasalle lunastusmenettelyn mukaisesti maanomistajia kuulemalla ja korvaamalla lisähaittoja. Seuraamme lunastusmenettelyn ja korvausperiaatteiden kehittämistä ja osallistumme siihen aktiivisesti.

Sähköasema- ja varavoimalaitostonttien maanhankinnassa lähtökohtamme on tehdä vapaaehtoisia kauppoja. Kauppahinta määritellään avoimesti ja tasapuolisesti. Tarvittaessa tonttien hankinnassa voidaan käyttää lunastusmenettelyä.

15.6.2022

3 Voimajohdot

3.1 Suunnittelu

Maankäyttö- ja rakennuslain valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti voimajohtolinjausten suunnittelussa hyödynnetään ensisijaisesti nykyisiä johtokäytäviä. Ennen uusien johtojen rakentamista hyödynnämme nykyisen sähköverkon siirtokyvyn mahdollisimman tehokkaasti. Uusien voimajohtoreittien suunnittelussa haemme ratkaisuja asutuksen välittömän läheisyyden välttämiseksi. Suunnitteluprosessissa viestimme avoimesti ja toimimme vuorovaikutuksessa maanomistajien ja muiden asianosaisten kanssa.

Voimajohtoreittien suunnittelussa otamme huomioon ympäristötiedon, yhteensopivuuden alueen muuhun maankäyttöön ja sidosryhmien kanssa käydyssä vuoropuhelussa esiin nousseet näkökulmat. Tavoitteenamme on minimoida haittavaikutukset yleisen edun ja teknistaloudellisten reunaehtojen rajoissa. Lievennämme haitallisia maankäyttö-, maisema- ja luontovaikutuksia pylväiden sijoittelulla ja teknisin ratkaisuin (esimerkiksi peltopylväät ja lintujen törmäyksiä estävät merkinnät). Varmistamme, että voimajohtojen aiheuttamat sähkö- ja magneettikentät jäävät alle suositeltujen enimmäisarvojen.

3.2 Rakentaminen

Voimajohdon rakentamisessa tavoitteenamme on aiheuttaa mahdollisimman vähän haittaa ympäristölle, maanomistajille ja lähialueen asukkaille. Sähkön saannin ja kantaverkon käyttövarmuuden sekä työturvallisuuden turvaaminen voi kuitenkin rajoittaa työvaiheiden ajoittamista routa-aikaan tai muuhun ympäristön kannalta sopivaan ajankohtaan. Tiedotamme rakentamisesta etukäteen maanomistajia, korjaamme tai korvaamme aiheutuneet vahingot ja siistimme jäljet. Kemikaaliturvallisuuden varmistamme varastoimalla poltto- ja voiteluaineet asianmukaisesti, varautumalla vuodontorjuntatarvikkeilla sekä ohjeistamalla urakoitsijoitamme ja palvelutoimittajiamme turvalliseen toimintaan.

3.3 Kunnossapito ja johtoalueet

Voimajohtojen kunnossapidolla varmistamme voimajohtorakenteen ja -alueen pysymisen sähköturvallisuusmääräysten mukaisena ja turvallisena. Sovimme voimajohtojen tarkastus- ja kunnossapitotoiminnassa tarvittavien teiden käytöstä yksityisteiden käyttömaksusuosituksen mukaisesti. Tiedotamme raskaammista kunnossapitotöistä etukäteen maanomistajia, korjaamme tai korvaamme aiheutuneet vahingot ja siistimme jäljet.

Johtoalueen raivauksissa ja reunapuiden käsittelyssä etusijalla ovat ihmisten turvallisuus ja voimajohdon käyttövarmuus. Otamme huomioon luontoarvot ja erityiskohteet, kuten piha-alueet. Voimajohtoaukeat raivataan mekaanisesti valikoivalla raivauksella eli jättämällä johtoaukealle matalakasvuista kasvustoa. Maisema- ja virkistyskäyttösyistä johtoalueraivausten ympäristövaikutuksia lievennetään tapauskohtaisesti esimerkiksi raivauskiertoaika tihentämällä. Kannustamme voimajohtoalueiden monimuotoiseen hyödyntämiseen sähköturvallisuus varmistuen.

15.6.2022

Reunavyöhykkeen puusto käsitellään kiertovaiheesta riippuen joko lyhentämällä latvuksia helikopterisahauksella, kaatamalla lunastusmitat ylittävät yksittäiset pitkät puut tai sopimalla kokonaisvaltaisesta puuston poistosta. Helikopterilla tehtävää latvasahausta ei tehdä asutuksen välittömässä läheisyydessä. Tiedotamme sekä johtoalueravauksista että reunapuiden käsittelystä etukäteen maanomistajia. Piha-alueiden käsittelystä sovimme kunkin maanomistajan kanssa erikseen.

4 Sähköasemat ja varavoimalaitokset

4.1 Suunnittelu

Sähköasemien ja varavoimalaitosten suunnitteluvaiheessa selvitämme sähköturvallisuuden lisäksi alueen muun maankäytön sekä ympäristönsuojelun näkökohdat. Arvioimme toiminnasta aiheutuvat ympäristöriskit ja valitsemme tapauskohtaisesti sopivat riskien hallintakeinot, kuten vaihtoehtoiset kemikaalit, suoja-altaat ja vuodonvalvontalaitteet. Olemme sitoutuneet rikkiheksafluoridista (SF6) vapaan teknologian edistämiseen ja käyttöön silloin, kun se on teknisesti mahdollista. Uusien laitteiden valinnassa asetamme rajoituksia melupäästöille. Meluvaatimuksien toteutumisen varmistamme melumittauksin. Asutuksen läheisyydessä lievennämme tarvittaessa maisemavaikutuksia.

Sähköasemien suunnittelussa vältämme uusien muuntoasemien sijoittamista pohjavesialueille. Varavoimalaitosten päästöjä pyrimme pienentämään teknisillä ratkaisulla, ohjaus- ja automaatiojärjestelmillä sekä laitoksen käynnistymistä varmistavien koekäyttöjen suoritustavalla.

4.2 Rakentaminen

Rakentamisvaiheessa vähennämme ympäristövaikutuksia esimerkiksi jätteiden tehokkaalla lajittelulla ja kierrätyksellä sekä noudattamalla työtapoja, joilla ennaltaehkäistään kemikaalivahinkoja, melua, tärinää ja pölyämistä. Räjätystöitä vaativilla työmailla katselmoimme lähiseudun rakennukset ennalta. Tiedotamme rakentamisesta etukäteen alueen naapurustoa.

4.3 Kunnossapito

Kunnossapidon ympäristöriskejä hallitsemme esimerkiksi vuotohälyttimillä ja sammutuslaitteistolla sekä kouluttamalla ja auditoimalla palvelutoimittajia. Kaikki SF6-kaasua sisältävät laitteemme ovat jatkuvan vuodonvalvonnan alla ja kaasua käsittelevät vain sertifioidut henkilöt. Varaudumme onnettomuuksiin suunnitelmin, öljyntorjuntakalustoin ja harjoituksin. Käsittelemme ja varastoimme sähköasemilla ja varavoimalaitoksilla vain välttämättömiä kemikaaleja.

Sähköasemien ja varavoimalaitosten perusparannushankkeiden yhteydessä parannamme niiden ympäristöturvallisuutta.

15.6.2022

5 Materiaalikierrätys

Toimitamme käytöstä poistettavat materiaalit kierrätykseen tai muuhun hyötykäyttöön, tavoitteena mahdollisimman suuri materiaalien kierrätysaste. Pylväsrakenteita purettaessa poistamme maanalaiset betoniset perustukset pihoilta ja pelloilta.

Eriyistä huomiota kiinnitämme kemikaalien vastuulliseen käsittelyyn ja öljyvahinkoihin varautumiseen.

6 Vuoropuhelu ja tiedottaminen

Otamme maanomistajat ja muut asianosaiset huomioon kantaverkon suunnittelussa ja rakentamisessa sekä käytössä ja kunnossapidossa varmistaen tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. Tarvittaessa sovimme maanomistajien maalla tapahtuvasta työskentelystä ja kasvustonkäsittelystä etukäteen. Voimajohtohankkeiden ympäristövaikutusten arviointimenettely ja siihen liittyvä vuoropuhelu on tärkeä osa voimajohtosuunnitteluamme.

Tiedotamme toiminnastamme avoimesti ja tasapuolisesti sekä keräämme palautetta. Käsittelemme saadut palautteet toimintamme kehittämiseksi.

Kerromme maankäyttö- ja ympäristöasioista osana vastuullisuusraportointiamme. Olemme avoimia vastaanottamaan kehitysehdotuksia.